

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van den tot zes regels. . . . . f 1.00.
 Voor elken regel meer. . . . . " 0.15.
 Behalve de 35 cts. zegelgeld.

VRIJDAG 15 JULIJ.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:

JOH. NOMAN en ZONN, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.

Jan Hendriksstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 2.50.
 Voor de overige steden des Rijk . . . . . " 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:

W. J. VAN HAREN NOMAN, te Batavia.
 Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen,
 per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het
 abonnement f 60, Ned. Cour.

De Heer van der Heim van Duivendyke.

In 1839 riep men den Heer DONKER CURTIUS toe: "Woorden doen hier niets af; sierlijke magtspreuken, duistere redeneringen of schoone redevoeringen zijn ijdele klanken: men moet den boom aan zijne vruchten kennen."

De eerste vrucht in 1853, waaraan men den boom [het Ministerie DONKER-VAN-HALL] kan erkennen, is geweest de benoeming van Jhr. Mr. H. J. Ridder VAN DER HEIM VAN DUIVENDYKE tot Commissaris des Konings in de provincie Zuid-Holland.

De tweede vrucht is de wet, regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen.

Blijven wij voor heden, eenige oogenblikken, stilstaan bij de eerste vrucht.

Het gevoel van dankbaarheid schijnt bij den Heer VAN HALL de voorname drijfveer tot deze benoeming te zijn geweest; want de Heer VAN DER HEIM heeft den tegenwoordigen Minister van Buitenlandsche Zaken in moeilijke oogenblikken een grooten dienst bewezen.

Reeds vroeger bekleedde de Heer VAN DER HEIM de betrekking van Gouverneur der provincie Zuid-Holland; het is nuttig, dat men thans de omstandigheden herinnere, waaronder die Heer tot dit ambt geraakte, om aan te toonen, wat men op nieuw van den Heer VAN DER HEIM hebbe te wachten onder een Ministerie VAN HALL.

De Heer VAN DER HEIM verving, op 1 Maart 1844, den edelen Graaf VAN DER DUIJN VAN MAASDAM als Gouverneur van Zuid-Holland. "Het was kort voor dat de wet van belasting op den eigendom, met den naam van vrijwillige leening bestempeld, ten uitvoer zou worden gelegd." — aldus verhaalt Baron C. F. SIRTEMA VAN GROVESTINS *) — "dat de Heer VAN DER HEIM, als Gouverneur van Zuid-Holland, zijn ontslag verkreeg. De nieuwe Minister van Financiën [VAN HALL] had een Gouverneur noodig, die aan den wil der Regering volkomen onderworpen was.... Dezen geachten en geëerbiedigden ambtenaar nu, gaf VAN HALL in het begin van 1844 zijn ontslag; het werd den Heer VAN DER HEIM aangerekenend als eene nieuwe aanspraak op de achting zijner medeburgers; want hierdoor werd aan het gansche land verkondigd, dat hij te edel, te rechtschapen, te onafhankelijk, te zeer voorstander van vrijheid en zedelijkheid was, dan dat men van hem zou kunnen verwachten, dat hij zich, in zijne hoedanigheid van gouverneur, zou vereenigen met het meest onbeschofte en onbeschaamde, dat dwingelandij en onzedelijkheid konden uitvinden."

De Heer VAN DER HEIM VAN DUIVENDYKE deinsde er niet voor terug, om, in deze omstandigheden, de plaats van den edelen VAN DER DUIJN te vervangen. Wij behoeven niets meer te zeggen, om te doen gevoelen, hoe de Heer VAN DER HEIM heeft jagens den Heer VAN DER HEIM; en inderdaad, men behoeft slechts een vlugtigen blik te slaan in het Provinciaal blad van Z. Holland, om te zien bevestigd, dat de Heer VAN DER HEIM was voor den Heer VAN HALL een gouverneur, die aan den wil der Regering volkomen onderworpen was."

Op nieuw is de Heer VAN HALL minister geworden, en achter hem verrijst, gelijk zijne schaduw, de Heer VAN DER HEIM op het staatstoneel, dat hij sedert 1847 heeft vaarwel gezegd. Welligt zocht de Heer VAN HALL, bij zijn voorbaat, een Commissaris des Konings, die, bij de toepassing van de wet op de kerkgenootschappen, op nieuw de blijken zal geven, dat hij aan den wil der Regering volkomen onderworpen is.

Maar, komt ons de weder-verschijning van den Heer VAN DER HEIM vrij natuurlijk voor, vooral met

het oog op het manifest van het Ministerie, waarin het verklaarde eene rigting te zullen volgen "tegenovergesteld" van die, welke door het vorige Ministerie gevolgd was.

Maar minder natuurlijk komt ons deze benoeming voor, als wij de aandacht vestigen op dat gedeelte van het Ministerieel Manifest, waarin gesproken wordt van "eene mildere toepassing der bepalingen van de Grondwet." Hoe de Heer VAN DER HEIM is kunnen geroepen worden, om daartoe mede te werken, verklaren wij niet te begrijpen. Of liever: ook dit begrijpen wij. Als men ziet, op wat wijs de Heeren VAN HALL, DONKER c. s. het zesde hoofdstuk der Grondwet "milder" gaan toepassen; dan is het begrijpelijk, dat men mannen benoemt van de staatkundige gevoelens van den Heer VAN DER HEIM, om zulke "mildere" toepassing in praktijk te brengen.

Wij hebben de ongelukkige zeven-en-twintig verduidelijkings-ontwerpen nog niet vergeten, waaraan de Heer VAN DER HEIM zooveel aandeel had, die hij met zooveel hart en ziel was toegedaan. Zij strekken tot maatstaf van de meerdere mildheid der beginselen van den nieuwen Commissaris des Konings in Z. Holland.

En hoe ingenomen de Commissaris is met de bestaande Grondwet, kan daaruit blijken, dat hij bedankte voor het mandaat van lid der dubbele Kamer in 1848: "omdat hij het zou BETREUREN lid te zijn geweest van eene Vergadering, die, bij AANNEMING van de ontwerp-Grondwet, een staat van zaken zal vestigen, tegen zijne bekende beginselen strijdende, en waaraan in de naburige Rijken z. i. de schokken en VERWARDE OMSTANDIGHEDEN te wijten zijn."

"Ik kon, ik mogt, ik wilde mijne medewerking niet weigeren", zegt de Heer VAN DER HEIM, in 1853, bij de aanvaarding van zijne betrekking. Het laatste is waar, mijnheer VAN DER HEIM! gij wildet die medewerking niet weigeren; maar gij kondet, of liever gij moest het gedaan hebben. Immers een onafhankelijk man, die weigert deel te nemen aan de vaststelling van eene Grondwet, die "tegen zijne bekende beginselen strijdt", mag alvast geen eed afleggen, waarbij hij zich verbindt die Grondwet eerlijk na te leven en UIT TE VOEREN.

De Heer VAN DER HEIM gevoelde dan ook zelf zoodanig de zonderlinge houding, die hij aannam, dat hij het noodig achtte, bij de opening der Provinciale Staten, eene politieke geloofsbelijdenis af te leggen, die, wilden wij haar opzettelijk wederleggen, duidelijk zou aantoonen de valsche positie, waarin zich de Heer VAN DER HEIM bevindt. Hij wist dan ook zijne houding niet beter te vergoelijken, dan door te verklaren: "Is de grondwetsherziening van 1848 ALZOO VERDER GEGAAN dan ik noodig achtte, zoo heb ik evenwel geene zwaarigheid gemaakt mij plegtig te verbinden, die na te leven: nu de Regering het vooruitzicht geeft, dat hare voorschriften zullen worden toegepast in den geest, waarin zij zijn voorgedragen en aangenomen."

Zonderlinge redenering! De Heer VAN DER HEIM erkent, dat de grondwetsherziening (dat is juist de geest, waarin zij is voorgedragen en aangenomen), VERDER IS GEGAAN, dan hij noodig achtte; maar.... hij verbindt zich plegtig, om die Grondwet na te leven, OMDAT de voorschriften "zullen worden toegepast in den geest, waarin zij zijn voorgedragen en aangenomen." Hier heeft de Heer VAN DER HEIM geprofiteerd van de les, in het ministerieel manifest van 26 April gegeven: ook daar gaan "tegenovergestelde rigting", en "mildere toepassing" hand aan hand.

Maar, geheel den inhoud dezer politieke geloofsbelijdenis daargelaten, vragen wij: wat een ambtenaar van het uitvoerend gezag noopt zulk eene belijdenis af te leggen? Wie hem daartoe de roeping heeft gegeven?

Een commissaris des Konings voert slechts de bevelen uit van de Regering: zijne keuze is de politieke geloofsbelijdenis van die Regering: "want aan de vruchten kent men den boom", en in de ware strekking van de benoeming des heeren VAN DER HEIM

zal zich, ondanks gemaskeerde verklaringen, wel niemand vergissen.

"Maar" — zegt de heer VAN DER HEIM — "er zijn andere leden, die mij slechts bij name kennen, aan wie mijne optreding, met het oog op mijne welbekende staatkundige gevoelens, eenige bezorgdheid kan geven." Voorwaar geen vleijend getuigenis voor die staatkundige gevoelens, die bezorgdheid geven kunnen. Maar wij ontkennen de waarheid der onderstelling; wij zouden het toch moeten betreuren, dat er in de Provinciale Staten één lid zitting had, zóó weinig bekend met onze jongste geschiedenis, om niet geheel de droevige plaats zich te herinneren, welke de heer VAN DER HEIM, in die geschiedenis, heeft ingenomen.

De geheele redevoering van den heer VAN DER HEIM komt ons voor, een hors d'oeuvre te zijn; én omdat zij, onder een stortvloed van woorden en "plegige" verklaringen, wil verbergen wat eigenlijk de waarheid is; én omdat een ambtenaar van het uitvoerend gezag niet geroepen is, eene profession de foi af te leggen.

Ons, en velen met ons, is het voorgekomen, dat deze redevoering eigenlijk de strekking had, om een artikel te refuteren, dat dezer dagen in de "Gemeentestem" stond, en waarin, door dit ministerieel weekblad, de benoeming van den heer VAN DER HEIM werd genoemd "eene staatkundige misgreep" van de Regering.

Maar als dat zóó is; als de heer VAN DER HEIM zóó veel gewichts hecht aan de oordeelvellingen van de Gemeentestem; waarom dan de Provinciale Staten en het publiek lastig gevallen?

Eene advertentie in het weekblad van den heer Mr. D. LÉON zou hetzelfde effect, en tevens de verdienste van het à propos gehad hebben.

Wij lezen in de Tijd:

"Gisteren heeft de Kamer eene openbare zitting gehouden, die aan het slot eene bijzondere belangstelling verwierf. De heer Gevers van Endegeest heeft den heer van Hall gevraagd of de nota van den kardinaal Antonelli, door het Handelsblad openbaar gemaakt, werkelijk bij de regering is ingekomen, en zoo ja, of er dan bezwaar in zou bestaan om zoowel dat stuk, als de nota der regering over te leggen, benevens zoodanige andere stukken, als te dezer zake tusschen onze regering met den Pauselijken Stoel mogten zijn gewisseld.

"De heer van Hall heeft daarop geantwoord: 1°. Dat "de regering geheel en al vreemd is aan de bekendmaking" van het pausselijk antwoord. De heer van Hall behoefde die verklaring niet af te leggen. Hij, die zelfs particuliere correspondentien van zijne voorgangers openbaar maakt, heeft te zeer getoond alle publiciteit van zijne eigene handelingen te vrezen, dan dat wij op de spoedige openbaarmaking van de met den H. Stoel gewisselde stukken van zijne zijde konden rekenen; maar

2°. heeft de heer van Hall verklaard, dat het door het Handelsblad openbaar gemaakte niet is kunnen worden afgeschreven van de stukken, die in het bezit der regering zijn. Hoe weet de heer van Hall zulke? — Wij begrijpen volkomen, dat onze minister greig de gelegenheid zoekt, om den Heiligen Stoel van dezelfde indiscretie te doen verdenken, waardoor hij bij zijn optreden de gansche diplomatie heeft ontstemd. Dat hij daarom op dit oogenblik de schuld der openbaarmaking aan het pausselijk gouvernement wil hebben toegeschreven, dat ligt zoozeer in den aard van des ministers wel bekende praktijken, dat niemand zich daarover zal verwonderen. Maar ook juist daarom hechten wij aan zijne tweede verklaring, die overigens te positief spreekt, om onvoorwaardelijk geloof te kunnen verdienen, weinig waarde. Had hij er zich bij bepaald te zeggen: dat hij alle mogelijke voorzorgen had genomen, om de openbaarmaking, althans van zijne zijde, te verhinderen, wij zouden daaraan niet een oogenblik hebben kunnen twijfelen. Maar nu hij verder gaat, en verzekert, dat, wat het Handelsblad openbaar maakte, niet kunnen worden afgeschreven van de stukken, die ons pausselijk gouvernement in zijn bezit heeft, nu vragen wij: wat weet hij? Gij verzekert datgene, wat niet door u, maar door het Handelsblad kan worden uitgemaakt. — En als men nu van den kardinaal Antonelli een dergelijke verklaring mogt vernemen, zou dan het stuk uit de lucht in de bureaus van de Regering zijn gevallen? Of zou de indiscretie van den heer van Hall, op treden aan het Departement van Buitenlandsche Zaken, voor iederen onbevooroordeelden niet een bewijs zijn van een tegenstrijdige verklaringen het ongelijk van den kant van onze minister te doen vermoeden?

3°. Verklaart de heer van Hall niet te weten, of het stuk van het Handelsblad hetwelk de heer van Rome is geworden.

*) Gedenkschriften van den Graaf VAN DER DUIJN VAN MAASDAM en van den Baron V. D. CAPELEN, bijeenverzameld, gerangschikt en uitgegeven door hunnen vriend, Baron C. F. SIRTEMA VAN GROVESTINS. [Hollandsche vertaling] bl. 60, 62.

De tijd had hem ontbroken om de vertaling met het officiële stuk te vergelijken. Het *Handelsblad* toch openbaar gemaakt is door het *Handelsblad*, nu ziet hij er geen bezwaar in, om daaraan ook van zijne zijde openbaarheid te geven. Dat is heel braaf van onzen minister-diplomaat, dat hij niet geheim houdt, wat reeds door het gansche land openbaar is. Het antwoord van den kardinaal Antonelli met de nota van den heer van Hall zal, benevens eenige verdere stukken tot deze zaak betrekkelijk, aan de Kamer medegedeeld worden. Zal onder die verdere stukken de heer van Hall ook begrijpen de private correspondenten, door hem met onzen gewonen minister te Rome gewisseld? En zou de heer van Hall ook mededeeling kunnen doen:

1°. Van de beweegredenen, die hem hebben genoopt, om den heer Lightenvelt in buitengewone zending uit de residentie te verwijderen?

2°. Welke de reden is, die den heer van Hall op dit oogenblik minister voor de Zaken der R. K. Eeredienst doet zijn?

3°. Wat de heer Lightenvelt te Rome zal hebben te verrigten? Ook dit is van belang te weten. Laat de heer van Hall met open kaart spelen. Want hij wete, dat in een land als het onze zijne zoogenaamde staatsgeheimen niets meer zijn dan *le secret de la comédie*.

Buitenland.

FRANKRIJK.

Men betwijfelt op nieuw of de Keizer en de Keizerin zich naar de wateren der Pyreneën zullen begeven.

— In deze maand zullen drie gedingen van staatkundigen aard gevoerd worden, als dat van de zoogenaamde roode zamenspanning, dat van den papierverkooper Jeanne, en dat wegens de heimelijke verspreiding van circulaire van het revolutionnair comité.

DUITSCHLAND.

Wij hebben gisteren gesproken van een artikel in den Franschen *Moniteur*, over de Duitse vestingen, en achten het belangrijk genoeg het onzen lezers in zijn geheel te doen kennen; het luidt aldus:

„Men vindt in een Duitsch blad de volgende inlichtingen, betreffende de vestingen van Duitschland.

„Op het oogenblik, waarop men zich ernstig bezig houdt met de opnemng der verschanste kampen van Ulm en Rastadt en de vrede der wereld aan eene krisis is blootgesteld, waarvan het moeilijk is den uitslag te voorzien, is het niet onbelangrijk een blik te werpen op de versterkte plaatsen van Duitschland. Dat onderzoek, wil het volkomen zijn, moet tevens de vestingen omvatten van Pruisen en Oostenrijk, die niet tot het grondgebied van het Duitse Verbond behooren, alsmede eenige sterke plaatsen van Nederland en België.

„De bondsvestingen zijn vijf in getal, waarvan er drie van de oprigting van het Duitse Verbond dagteekenen, te weten: Mentz, door Oostenrijkers en Pruisen bezet, Luxemburg, door Pruisen, en Landau door Beieren; de twee andere, die eerst sinds 1842 Bondsvestingen zijn, zijn nu bijna voltooid, te weten: Rastadt, door Badensche en Oostenrijksche troepen bezet; Ulm, door Wurtembergsche, Badensche en Oostenrijksche troepen.

„De versterkte plaatsen van Oostenrijk zijn niet volgens het nieuwe stelsel aangelegd. De Spielberg, bij Brunn en de Schlossberg bij Gratz kunnen thans niet als ernstige verdedigingsmiddelen beschouwd worden. Hetzelfde valt nopens Weenen te zeggen. De ondervinding van 1805, 1809 en 1848 heeft aangetoond, dat de hoofdstad van Oostenrijk niet sterk genoeg is, om een leger te wederstaan, maar wel om de burgeroorlogen slepende te houden.

Oostenrijk bezit in Bohemen, Praag, Königgratz, Theresiënstadt en Josephstad; in Moravie, Olmutz; in Oostenrijk, Weenen; in Tyrol, Salzburg, Lintz, Kufstein en het fort Frans bij Brixen. De verdediging van Tyrol en de linie van de Jura wordt aangevuld door de sterke vestingen van Lombardije: Mantua, Peschiera, Verona en Legnago. Pizzighitone, Palma-Nova en Orzopo zijn van minder betekenis. In Polen bedekt het kasteel van Cracau den weg naar Weenen. De vestingen van Hongarije, Comorn, Peterwarandin, Arad en Temeswar zijn door de oorlogen van 1849 genoegzaam bekend.

Pruisen heeft het nieuwe stelsel geheel en al aangenomen; men vindt in zijne Duitsche gewesten een en twintig vestingen, waarvan zes van den eersten rang. In de gewesten van den Rijn: Coblenz en Ehrenbreitstein, Keulen, Gulick, Saarlouis, Wezel; in Munster: Minden; in Saxon: Erfurth, Maagdenburg, Torgau, Wittenberg; in Brandenburg: Kustrin en Spandau; in Pommeren: Stettin, Stralsund en Kolberg; in Silezië: Gratz, Glogau, Kosel, Neisse, Schweidnitz en Silberberg.

„Beieren is niet beter versterkt dan Oostenrijk. Augsburg bij voorbeeld, wordt nog als eene versterkte plaats aangemerkt tot groot nadeel nogtans voor den koophandel, ofschoon zijne versterkingen van geene beteekenis zijn. Hetzelfde is het geval met Passenburg en Marienburg.

„De eenige vestingen van aanbelang zijn: Gemers-

heim aan den Rijn, Ingolstadt en Passau aan den Donau. Koenigstein, in Saxon, ofschoon het de Elve beheerscht, is van bijna geen ander gewigt dan dat het voor de schatten van Dresden tot eene bewaarplaats dient. Staden en Hamburg, in Hanover, zijn van geen belang; Asberg in Wurtemberg, Kislau in Baden, Otzber in Hessen-Darmstadt, Spangenberg in Keur-Hessen, Domitz in Mecklenburg, Marxburg in Nassau, enz., zijn zonder eenige krijgskundige beteekenis, en in waarheid niet anders dan gevangnissen; als zoodanig hebben Asberg en Spangenberg dan ook eene treurige befaamdheid verkregen. Daarentegen behooren de Nederlandsche vestingen, welke de Maaslinie verdedigen, zooals Maastricht, Roermond en Venlo, eerder tot het verdedigingsstelsel van Duitschland dan tot dat van Nederland. Hetzelfde valt te zeggen van Antwerpen, die als eene Duitse vesting moet aangemerkt worden.

(De Brusselsche *Indépendance* komt tegen deze laatste regelen op, en vraagt waarom juist die in het Fransche regeringsblad cursijf zijn gesteld?)

„Zeer onduidelijk of onjuist zijn de begrippen, welke men in Frankrijk en elders over de rol van België, als eenen onzijdigen en onafhankelijken Staat heeft (zoo gaat het Brusselsche blad voort). Men beseft dan ook zoo weinig wat Antwerpen voor het vasteland en de naburige mogendheden wezen moet, dat het niet van belang ontbloot is de ware beginselen in het licht te stellen, welke men nooit moest uit het oog verliezen, wanneer men, met of zonder aanleiding, eenen uitstap op het gebied van het internationaal regt wil doen.

„Indien men zeggen kan, dat Antwerpen als vesting strekt om Duitschland te dekken, zooals de Nederlandsche vestingen de linie van de Maas doen, dan is dit het geval niet, omdat Antwerpen eene Duitse vesting is, zoo als Luxemburg; maar wel omdat het, door de werking van België's onzijdigheid, dezelfde dienst ter verdediging doet, volkomen in gelijke mate, voor Duitschland, voor Frankrijk, voor Engeland en voor Nederland. Het is, voor ieder der aangrenzende landen, eene geavanceerde post, die aan geen hunner toebehoort, en waarvan het wezenlijke doel is, van die zijde, het Europeesche evenwigt in stand te houden, door de aanmatigen, van welke zijde die ook mogten komen, te behoeden en door het beveiligen van de vrijheid der Schelde.

„Daar Antwerpen noch aan Nederland, noch aan Duitschland, maar aan het onzijdig en onafhankelijk België behoort, is het voor al de volken der aarde, eene opene haven van het vasteland, eene onvermijdelijke gemeenschap voor hunne handelsbetrekkingen, terzelfder tijd dat het benevens het koningrijk waarvan het deel uitmaakt, verscheiden groote mogendheden aan elkander scheidt, die zich nimmer over het bezit van dat grondgebied zouden kunnen verstaan, en die er zich niet van meester zouden kunnen maken — de ondervinding heeft dit zoo menigwerf en op zoo onveranderlijke wijze doen zien — dan ten koste van het regtmatigste en noodzakelijkste evenwigt, dat wil zeggen, ten koste van de zwaarwigtigste belangen van Europa en gansch de wereld.

„Antwerpen heeft, aan deze zijde van Europa, iets van datgene, wat Konstantinopel aan den anderen kant eigen is, namelijk datgene wat de heer St. Marc-Girardin laatstelijk eene natuurlijke stad heeft genoemd. Maar het is oneindig beter gelegen wat zijne betrekkingen van staatkunde en goede nabuurschap betreft. Er beslaat geenerlei mogendheid, die geen belang van den hoogsten aard heeft, om Antwerpen, even als België in 't algemeen, vrij en onafhankelijk te zien; en geene, die het zich niet dadelijk zou berouwen, dat zij die stad, voor zich alleen, zou begeeren. Die onafhankelijkheid berust op de verdragen van 1815, en nog meer op het tractaat van 1839, maar zonder dat eenige mogendheid kunne zeggen, dat zij de uitsluitende bescherming over België heeft, noch aan deszelfs vesting eenen anderen naam kunne geven, dan die van Belgische vesting. Dit beteekent, men kan het niet genoeg herhalen, dat zij op geenerlei wijze eene Duitse vesting is, zoo min als eene Britsche, eene Fransche of eene Nederlandsche.

TURKIJE.

Er zijn heden over de Oostersche zaken meer beschouwingen dan bepaalde feiten te vermelden.

De circulaire van den Russischen rijkskanselier, levert de meeste stoffe tot die beschouwingen op.

In Parijs schijnt men, zelfs in hogere kringen, dat stuk, bij nadere lezing, minder oorlogzuchtig te hebben gevonden, dan men oppervlakkig waande; althans men is eenigermate van den ongunstigen dunk deswege teruggekomen. De fondsen zijn zelfs iets hooger gebleven en de vertoogen in de halfofficiële bladen, welke het alarmsein hadden moeten geven, zijn nog niet verschenen. Zelfs de zoogenaamde oorlogs-veder van den *Constitutionnel*, die van den heer Cassagnac, heeft zich ingehouden.

De *Siccle* en de *Presse* denken er echter anders over, en beschouwen de circulaire als eene uittarting van Frankrijk en Engeland.

Wat de Engelsche bladen betreft, het voornaamste daarvan, de *Times*, bestrijdt vooral die zinsnede van de circulaire, waarin gezegd wordt dat de bezetting van de Vorstendommen zal ophouden, zoodra de zeemogendheden den drang zullen doen wijken, waarmede zij op Turkije werken. De *Times* beschouwt dat verwijt, door den graaf van Nesselrode, aan Frankrijk en Engeland gerigt, een staatsman onwaardig. Het blad herinnert, dat de vereende vloten de Dardanellen niet genaderd zijn, dan toen Rusland bepaaldelijk zijne bedoeling had te kennen gegeven, om de Vorstendommen te bezetten, en zij met geen ander doel zijn gezonden, dan om het door den Czar verbroken vertrouwen te herstellen. Voor 't overige is het onjuist, de militaire bezetting van twee landschappen, ondanks den wil van hunnen wettigen soeverein en bij wege van dwang, gelijk te stellen met de tegenwoordigheid van eene beschermende vloot, op het uitdrukkelijk verlangen des soevereins opgekomen.

De *Times* zegt verder: De heer van Nesselrode verklaart, dat Rusland reeds al bezit, wat het verlangt, krachtens oude verdragen. Zoo dit het geval is, waarom is er dan eene nieuwe overeenkomst noodig? De oude verdragen zijn niet geschonden, en als zij 't waren, dan zou Rusland zooveel voorwendsels niet noodig hebben, om zijner oorlogzuchtige staatkunde een schijn of glimp te geven.

De *Times* gelooft overigens, dat de graaf van Nesselrode, als hij blijk van bekwaamheid had willen geven, de geheele zinsnede aan het slot der circulaire, wegens 's Keizers zucht om Turkije ongeschonden te behouden, wel had kunnen besparen. Als de Russische regering over dit punt gezwegen had, dan zou men haar niet van onoprechtheid hebben kunnen beschuldigen; terwijl nu, als men de zaken wel nagaat, de hier uitgedrukte gevoelens volstrekt niet met hare daden overeenkomen, ja, hier volslagen wederspraak en strijd bestaat.

Het ministerieel avondblad spreekt nagenoeg op gelijke wijze, en eindigt met te zeggen, dat alle stukken, die dubbelzinnig van bewoordingen zijn, ook veelal dien indruk maken, dien men er naar eigen stemming aan geven wil; dat men allerzijds den vrede beoogt, en er dus geen reden kan zijn om dien niet te willen bevorderen, ondanks dubbelzinnige uitdrukkingen; maar dat Frankrijks en Englands belangen medebrengen, dat er onverwilt een einde, eene beslissing aan de zaak kome, en dat, ingeval Rusland het er somwijlen op mogt toeleggen, om maar tijd te winnen, het, bij de tegenwoordig heerschende gevoelens, zou ondervinden, dat het de rekening buiten den waard gemaakt had.

Den 12 Julij heeft de markies van Landsdowne, in het Britsche Hoogerhuis, over de Turksche zaak andermaal eene vraag aan de ministers gedaan, zoodat deze, terwijl zij de groote discussiën ontweken hebben, thans dagelijks met kleine woordenwisselingen schijnend bestookt te worden.

Men ziet er echter de groote belangstelling uit, die de zaak in Engeland opwekt.

De minister lord Clarendon heeft geantwoord, dat zijn ambtgenoot, lord J. Russell, den vorigen dag, bij het beantwoorden van eene gedane vrage, nog geen voldoende kennis van het meergemelde Russische staatsstuk had.

De markies van Landsdowne en lord Clarendon kwamen daarin overeen, dat zij de gelijkheid weerspraken, welke er volgens Rusland, zou bestaan in de bezetting van de vorstendommen door de Russische troepen en het zenden van de verbonden vloten naar de baai van Besika.

Om bij de diplomatieke bemoeijingen te blijven, de vertegenwoordigers der vier groote mogendheden te Konstantinopel, houden zich, zoo het schijnt, altijd bezig met het beramen van eene soort nota, welke de Porte aan al de mogendheden zoude zenden, en waarbij deze zich zoude verbinden tot handhaving van de rechten en vrijdommen van de onderscheidene godsdienstige gazindten.

De nota zou vrijwillig, aan alle mogendheden worden toegezonden, en daardoor geen afzonderlijk verbintenis jegens Rusland, dat wil zeggen, eene voor 's lands onafhankelijkheid strijdige handeling zijn. Ter andere zijde zou de grond van Rusland's vorderingen worden toegegeven en daardoor de vijandige houding van dat land van zelve vervallen. Dan zouden de Russische troepen de Vorstendommen en de Britsch-Fransche vloten de Turksche wateren te gelijk verlaten. — Dit klinkt zeer fraai, doch het blijft de vraag of Rusland niet reeds te ver vooruitgeschreden is, of in het jongste staatsstuk van zijnen kant niet te straffen en strengen eisch ligt, dan dat het met dit vertoon zoude genoeg nemen? Of het, in een woord, niet juist op de afzonderlijke verbintenis van de Porte zal blijven staan?

Opmerking verdient dat, met alle verzekering van hartelijke zamenstemming van Engeland en Frankrijk,

in eerstgemeld land reeds zekere naifver begint op te komen, dat de Fransche vloot in het Oosten sterker is dan de Britsche: men vreest dat de Turken, die meer op getal dan op hoedanigheid van troepen en schepen letten, hierdoor hun vertrouwen op Engeland zullen zien verzwakken.

— Het *Journal de Constantinople* bevat even vóór het ontvangen der tijding van de bezetting der Vorstendommen, het volgende: „Geen der tusschen de Verhevene Porte en Rusland aangegane verdragen van vroeger dagteekening dan het tractaat van Balta-Limon geeft aan Rusland regt om op het grondgebied van Turkije binnen te dringen, en deze overeenkomst, die in het jaar 1849 voor den tijd van zeven jaren is aangegane, bepaalt in het vierde artikel, dat de Russische troepen alleen dan in de Vorstendommen mogen trekken, wanneer de openbare orde er magt worden gestoord. Daar nu gewenschte rust in Moldavië en Wallachye heerscht, zou eenebezetting van die gewesten door Russische troepen, indien zij werkelijk mogt plaats grijpen, eene daad zijn zonder geldige reden, eene tastbare inbreuk op de onafhankelijkheid en de regten van Turkije, en eene grove schending der verdragen van 1840 en 1841, die door de vijf groote Mogendheden zijn ondertekend en waarbij de regten en onafhankelijkheid van Turkije zijn gewaarborgd.

— De zoogenaamde Donau-Vorstendommen, Moldavië en Walachye, grenzen aan elkander; maar elk heeft zijne staatkundige regeling en zijnen Vorst of Hospodar. Het eeste bevat 32,000 vierk. mijlen met ongeveer 1½ miljoen inwoners, het andere 71,000 vierk. mijlen met ongeveer 2½ miljoen. Men vindt hier nog vele Zigeuners of Heidenen en ook vele Joden. De talrijke adel en ook de Grieksche geestelijkheid is vrij van belasting.

De hoofdstad van Moldavië is Jassy, eene stad met meest houten huizen en 40,000 zielen. Van Wallachye is Bucharest met 80,000 zielen, de hoofdstad, alwaar eenige wetenschappelijke inrigtingen zijn.

Moldavië was in 1738 onder Turksche opperheerschappij geraakt, maar in 1792 is Rusland er in geslaagd om het onder zijne bescherming te brengen.

Wallachye werd reeds in 1479 een Turksch wingeest, tot dat het in 1829, na vele wisseling van heerschappij, mede bepaaldelijk onder bescherming van Rusland geraakte.

Beide landstroken zijn echter een onzijdig grondgebied, en in Mei 1849 werd tusschen Turkije en Rusland de overeenkomst geteekend, waarbij beiden het regt wordt toegekend om, bij inwendige onlusten, ieder een deel te bezetten, dat echter niet meer dan 35,000 man mag bedragen, deze landen te bezetten.

VEREENIGDE STATEN.

In de jongste weken heeft alhier zulk eene hitte geheerscht, dat er in éenen dag 40 menschen te New-York zijn bezweken, onder welke twee jonge vrouwen, die ieder een kind droegen, op wat oorzaken en naar het ziekenhuis vervoerd, weldra overleden.

— Men heeft hier te lande een nieuw toestel uitgevonden tot stoomverkrijging. In plaats van water in een gesloten ketel tot damp te doen overgaan, geschiedt dit door het doen vallen van koude droppels water op gloeiende metalen platen. Door deze uitvinding wordt veel ruimte gewonnen, terwijl er geen gevaar is voor het springen der ketels.

MEXIKO.

Van den beginne af dat generaal Santa-Anna hier weder aan 't hoofd der zaken is gekomen, heeft men verspreid, dat hij van het ontwerp zwanger ging om, hoe ongelooft ook schijnen mogt, Mexiko weder met Spanje te verbinden. Een brief in den Londenschen *Times* spreekt nu stelliger van zoodanig ontwerp, ja, wil dat Santa Anna met den Spaanschen gouverneur van Cuba een verdrag zou hebben gesloten, om hem met eene magt van 6000 man te hulp te komen. Ofschoon in deze oorden de vreemdste plannen vooruitgezet worden; zoo is men nog geneigd, aan het bestaan van het bedoelde te twijfelen.

BUENOS-AYRES.

Men heeft berigt, dat den 1 Mei de scheepsmagt van dezen staat en die van generaal Urquira slaags zijn geraakt, en die van Buenos-Ayres eene nederlaag heeft geleden. Twee schepen moeten veroverd en verscheiden in den grond geschoten zijn. — Daarop heeft Urquira nog strenger maatregelen tot insluiting van de stad Buenos-Ayres genomen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

De afdelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich gedurende drie dagen bezig gehouden met het onderzoek van het wets-ontwerp tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen.

Ten aanzien van het aangeboden wets-ontwerp tot opening van een nieuwen termijn, ter vervulling der formaliteiten,

bejoeld bij art. 9 der wet van 28 Julij 1850 (naturalisatie) is bij onderscheidene leden de vrees ontstaan, dat de aanneming van dit wets-voorstel leiden zou tot het voordragen van meer dergelijke voorstellen, ten behoeve van zoodanige personen, die in het vervolg, door het verzuimen der voorgeschreven verklaring de voordeelen van eene verkregen naturalisatie zullen moeten missen. Dezelfde gronden immers, die voor dezen worden aangevoerd, zullen ook wel voor anderen moeten gelden, en juist in het bestaan van een antecedent zal men reden te meer vinden, om nieuwe afwijkingen van de bestaande wet voor te dragen. Ten einde dit te voorkomen, heeft men voorgesteld, om aan den ontvanger der registratie, die tegen uitkeering der brieven van naturalisatie de verschuldigde regten ontvangt, de verplichting op te leggen om daarvan dadelijk aan den burgemeester of het dagelijksche bestuur der gemeente kennis te geven, die op hunne beurt den betrokken persoon zouden moeten doen waarschuwen, dat door hem, binnen den bepaalden termijn, nog de voorgeschreven verklaring behoort te worden afgelegd. Andere leden stelden voor, de formaliteit der verklaring te doen vervallen, en de brieven van naturalisatie te verzenden naar het dagelijksch bestuur der gemeente om hen tegen betaling der verschuldigde regten aan de betrokkene personen uit te reiken. Het aannemen der brieven en het betalen der regten mogten wel als een voldoende bewijs worden beschouwd, dat de bij wet genaturaliseerde bij zijn vroeger voornemen, om Nederlander te worden verklaard, is gebleven; het scheen overbodig eene nadere verklaring van aanneming der naturalisatie te eischen.

Door de Regering is hierop geantwoord, dat er geen vrees behoeft te bestaan voor het in het vervolg aanbieden van meer dergelijke voorstellen; omdat de genaturaliseerde, zowel individueel als door aankondigingen in de *Staatscour*, op de nog te vervullen formaliteiten worden aandachtig gemaakt. Wat de voorgestelde middelen betref, de Regering achtte het onraadzaam, nu reeds eene wet te herzien, die nog zoo korten tijd in werking was.

Even als vroeger waren er ook nu enkele leden die beweerden, dat, hoewel het doel van het wetsontwerp moge worden beaamd, het middel om tot dat doel te geraken een voornaam regtsbeginsel schendt.

Die leden toch konden niet toestemmen dat de naturalisatie bleef bestaan, al kon zij geene gevolgen hebben. In de derde alinea van art. 9 der wet van 18 Julij 1850 staat uitdrukkelijk te lezen, dat „de naturalisatie vervalt indien de aanneming heeft plaats gehad» en even als zulks vroeger is gebeurd, moesten zij het er voor blijven houden, dat wat, volgens de wet, vervallen is en niet meer bestaat, niet wel bij eene andere wet als wél bestaande kan worden aangemerkt.

Wat de verjaring betreft, beweerden dezelfde leden, dat men hier het publieke regt niet moet verwarren met het private regt. De praescriptie, in het private regt bekend, waardoor het regt blijft bestaan, maar de uitoefening wordt belet, kan, naar hun oordeel, in het publieke regt niet gelden, en men mag dien ten gevolge niet aannemen, dat de wetgevende magt afstand zou mogen doen van eene, volgens het oordeel der Regering, door het verzuim der verklaring ontstane *exceptio perpetua*.

De groote meerderheid der leden, evenwel, genoegen nemende met de gronden door de Regering aangevoerd, konde, vooral met het oog op de strekking der wet, om te gemeet te komen aan hen, die, klaarblijkelijk uit onbekendheid met de wet, hare voorschriften hadden verzuimd, zich met deze voordragt vereenigen.

Op deze bezwaren heeft de regering geantwoord, dat, zij geenszins van oordeel is, dat de naturalisatie, niet-teenstaande het verzuim der formaliteit van aanneming, is blijven bestaan, maar wel in het afgetrokken regt om als Nederlander erkend te worden, of de vereeniging in zich der daartoe gevorderde vereischten, en dat dus daarvoor, gelijk in de tegenovergestelde meening lag opgesloten, geene nadere erkenning bij de wet noodig was; en dat, ofschoon de verjaring als regtsmiddel bij het publieke regt niet moge zijn toegelaten, de daaromtrent bestaande *beginzelen* echter zeer wel, gelijk door de Regering geschied is, ter opheldering van den regtstoestand der in dezen betrokken persoon kunnen worden aangevoerd, vooral met het onmiskenbaar doel, om de volkomene gelijkheid te doen uitkomen met den maatregel, door de wetgevende magt bij de wet van den 18den December 1845 (*Staatsblad* n°. 90), ten aanzien der vervallen muntbiljetten bekrachtigd.

Eindelijk heeft de Regering toegegeven in eene kleine verandering van redactie, daarin bestaande, dat in het eenig artikel, in plaats van: voor zoodanige tot heden genaturaliseerden gesteld is: voor zoodanige tot op den dag der afkondiging dezer wet genaturaliseerden.

Het wets-ontwerp, strekkende tot tijdelijke instandhouding van eenige Belgische wetten en besluiten in het hertogdom Limburg, heeft bij het, daarover in de Afdelingen der Tweede Kamer plaats gehad hebbende onderzoek, slechts tot weinige aanmerkingen aanleiding gegeven. Men merkte op, dat bij dit ontwerp niet, even als vroeger, eene termijnsverlenging van één jaar werd voorgedragen. Zonder nu in deze afwijking van den tot nog toe gevolgdten weg eenig bezwaar te vinden, meende men hier den algemeen geuiten wensch te moeten opnemen, dat in deze omstandigheid, voor het vervolg, geene aanleiding mogt worden gevonden, om eene zoo hoogst wenschelijke regeling der schutterijen, zoo in het hertogdom Limburg als in de overige deelen van dit Rijk, langer dan noodzakelijk is, uit te stellen. Men vertrouwdde dan ook dat aan het in de Memorie van Toelichting te kennen gegeven voornemen eener algemeene herziening der wet op de schutterijen, spoedig zoude worden gevolg gegeven, waardoor eene voor alle deelen van

het Rijk eenvormige wetgeving op dit stuk zoude worden tot stand gebracht. Eindelijk werden een paar aanmerkingen gemaakt op de redactie, die grootendeels door den Minister van Binnenlandsche Zaken zijn gegrond bevonden; hebbende hij dien overeenkomstig het wetsontwerp gewijzigd. Op den hierboven uitgedrukten wensch heeft de Minister niets geantwoord.

's Gravenhage, 14 Julij.

Het Staatsblad no. 27 bevat het Besluit van 20 Junij 1853, bepalende de plaatsing in het Staatsblad der Overeenkomst met Oldenburg gesloten, ter wederkerige uitlevering van boosdoeners.

Bij resolutie van 21 Junij jl., no. 66, heeft de Minister van Finantien verstaan dat de acte van afrekening der zeeschepen door den ontvanger moet worden opgemaakt en aan den schipper uitgereikt, nadat aan de bepalingen van art. 13 en 307 der algemeene wet, en aan art. 17 der wet van 13 Augustus 1849 (*Staatsblad* no. 40), regelende het bedrag en de wijs van heffing der vuur-, ton- en bakengelden, zal zijn voldaan, en voorts nadat al de ter zee aangebrachte goederen op een behoorlijk document of paspoort, onder toezigt van 's Rijks ambtenaren, zijn van boord gehaald; dat de schipper moet geacht worden aan zijne verplichting te hebben voldaan, wanneer hij op die wijs al de aangegevene goederen heeft verantwoord, en het aan visiteuren gebleken is, dat daarmede het schip geheel is leeg gelost; dat ten bewijze van de uitlossing, overeenkomstig de wet, terstond na de lossing van de laatste colli's en de inspectie van het schip, door de visiteurs op het triplicaat der generale verklaring gesteld behoort te worden: „Het in deze genoemd schip is geheel uitgelost en de lading is conform de verklaring ten onzen overstaan bevonden;»

dat de schipper, die, met overleg van zijn triplicaat, van zoodanige verklaring voorzien, zijne afrekening vordert, aan de wet heeft voldaan, en omtrent het verdere lot der voor de tot de lading behoorende goederen afgegeven documenten niet behoort te worden bemoeijelijk;

dat evenwel bovenstaande handelwijs van de zijde der administratie eene behoorlijke voorzorg vordert omtrent goederen, op consent gelost, waarvoor slechts eene globale borgstelling wordt gegeven, en die, bij verificatie, onvoldoende kan worden bevonden, terwijl tevens de zekerheid moet bestaan, dat art. 122 der algemeene wet, zoo dit wordt toegepast, behoorlijk is nageloeffd, alvorens de goederen worden vrijgegeven.

Bij resolutie van 28 Junij jl., no. 79, heeft de Minister van Finantien bepaald, dat voortaan in die gemeenten, waar eene plaatselijke belasting op de steenkolen bij het gewigt wordt geheven, bij de verificatie van maatkolen, in fabrieken werdome ingeslagen, niet zal worden gelet op de uitkomst der verificatie van de stedelijke ambtenaren, maar dat 's Rijks ambtenaren te dien aanzien moeten handelen, als of er geene verificatie van stadswege bestond, zoodanig, dat zij, bij eene globale opening, een verschil met de op de biljetten vermelde hoeveelheid meenende te bespeuren, tot eene pertinente verificatie bij de maat moeten overgaan, op den voet en met de gevolgen, als voorgescreven is bij de bestaande verordeningen.

Bij resolutie van 28 Junij jl., no. 80, heeft de Minister van Finantien verklaard, dat, voor het vervolg, in elk geval, bij aflevering van patent-fuel, ten behoeve van fabrieken enz., hebbende genot van gedeeltelijken vrijdom van accijns, het niet vrijgestelde gedeelte van den accijns als van schaalkolen zal moeten worden voldaan, en deswege ook afschrijving als voor schaalkolen op des afleveraars rekening zal worden verleend.

Men verneemt, dat H. M. de Koningin op den 25sten met H. D. jongsten zoon naar Zwitserland zal vertrekken; men zegt naar Interlaken. Eene stoomboot van de Ned. stoomboot-maatschappij zou reeds zijn afgehuurd, ten einde de reis naar Maintz te doen.

Door den Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt heden, aan een deel der leden van die Kamer, een diner aangeboden. Den 16 en 18 dezer zullen er andermaal diners aan de overige leden dier Vergadering worden gegeven.

In de gister gehoudene vergadering van kiezers der Ned. Handel-Maatschappij te Rotterdam, is tot commissaris herkozen de heer Jacob Mees en tot plaatsvervangend commissaris, in de plaats van den heer de Monchij, thans President dier Maatschappij, de heer J. R. Veder.

In de zitting van de Prov. Staten van Friesland, op den 12 te Leeuwarden gehouden, is tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal herkozen, de heer Jhr. G. R. G. van Swinderen.

De Prov. Staten van Groningen hebben tot lid van de Eerste Kamer herkozen, den heer J. de Sitter.

De Prov. Staten van Limburg hebben tot lid dier Kamer herkozen, den heer de Villers de Pité.

De Prov. Staten van Zeeland hebben in eene zitting, op den 12den gehouden, tot lid dier Kamer herkozen, den heer Mr. C. van der Lek de Clercq.

Door de Prov. Staten van Gelderland zijn tot leden der Eerste Kamer herkozen: H. W. baron van Nijland van Palland van Waardenburg en Neerijnen; en tot vervanging van den heer Mr. C. C. van Nijland de Jode, den heer H. R. W. baron van Golstein van Oostvliet.

De benoeming van den heer Mr. W. J. Bassen tot lid der Eerste Kamer, den 12 Julij door de Provinciale Staten van N. Brabant, geschiedt, ten voorzeker, in deze hoogst gewichtige tijdsomstandigheden, met genoegen vernomen worden door alle ware voorstanders van vrij-

